

נשיא ומייסד
הרב שאול ישראלי זצ"ל

חמדת ימים HEMDAT YAMIM

פרשת השבוע משפטים תשפ"ה

רחל, לאה ודוד המלך, מה קרה? (חלק ד)

הרב יוסף כרמל, ראש כולל 'ארץ חמדה'

האחדות בעם ישראל, כאמור בדברינו בשבועות האחרונים, מקבלת משמעות מיוחדת כשצאצאיהן של רחל ולאה, שתי האימהות, מנהיגים את העם בשותפות. כך בא ה"יחד" לידי ביטוי למרות שיש חלוקי דעות. עקרון זה מקבל משמעות עמוקה דווקא בחתונה שנערכה בבית לחם כמתואר בכתוב: "וַיֵּתֶן יִצְחָק אֶת הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֵלָיו בֵּיתְךָ **רַחֵל וְלֵאָה** אֲשֶׁר בָּנוּ שָׁתִיחָם אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל" (ד, יא). אנשי בית לחם, צאצאי פרץ בן יהודה בן לאה מקדימים את רחל אמנו ללאה אימם ובכך מכריזים כי צריך את השותפות כדי להיות מונהגים נכון, השותפות היא תוצאה של ויתור.

הסיכוי לאחדות, שנבחן השבוע, קשור לשמעי בן גרא - בן משפחה נוסף של שאול בן קיש - נכד נכדה של רחל אמנו. וז"ל הכתוב: "וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִד עַד בְּחוּרִים וְהָיָה מִשָּׁם אִישׁ יוֹצֵא מִמִּשְׁפַּחַת בֵּית שָׁאוּל וְשָׁמוֹ שְׁמָעִי בֶן גֵּרָא..." (שמו"ב טז, ה). הכתוב מייחס, גם במגילת אסתר, את מרדכי היהודי בדרך הבאה: "אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה וְשָׁמוֹ מְרִדְכִי בֶן יֶאֱזֵר בֶּן שְׁמָעִי בֶן קִישׁ אִישׁ יְמִינִי" (אסתר ב, ה). נציע לתרץ את ההבדל בשם האב כך: על פי הפשט, הרשימות, שכל אחת מהן מדגישה היבט אחר, אינן מפרטות את כל הדורות. בספר שמואל מודגש ששמעי הוא צאצא של גֵּרָא בנו של בנימין, כמפורש ברשימת השבטים היורדים מצרימה בפרשת ויגש: "וַיְבֹנֶן בְּנֵימִן בְּלַע וְנָכָר וְאַשְׁכֵּל **גֵּרָא** וְנַעֲמָן אֲחִי וְרָאשׁ מִפִּים וְחָפִים וְאַרְדָּ" (בראשית מו, כא). במגילת אסתר מובא שמרדכי קשור לקיש אביו של שאול המלך. כך ברור גם לחז"ל, הדורשים במסכת מגילה את הפסוק מאסתר (עיינו דף ע"ב, יג ע"א). השם שמעי נדרש על ידי רבותינו לחיוב: "שמעי - ששמע אל תפלתו" (שם, יב עמוד ב). גם אישיותו של שמעי בן גרא זוכה לתשבחות בפי חז"ל והראשונים. רש"י ביאר ששמעי היה ראש הסנהדרין (שמו"ב טז, פסוק י וכך גם נקט רבי יעקב בעל הטורים). נראה שביאורו מבוסס על הדברים במסכת גיטין "ואמר רבה בריה דרבא, ואיתימא רבי הילל בריה דרבי וולס: מימות משה ועד רבי (רבי יהודה הנשיא שהיה נשיא הסנהדרין, שני דורות לאחר מרד בר כוכבא) לא מצינו **תורה וגדולה במקום אחד**. ולא? ...הא הוה שלמה! - הוה **שמעי בן גרא**" (נט ע"א). בנוסף, במסכת ברכות " (ח, ע"א) מוכח כי שמעי היה רבו של החכם מכל אדם - שלמה המלך, לכן גם אברבנאל כינה אותו "חכם חרשים. המדרש משבח מאוד גם את אשתו של שמעי בן גרא "אמר רבי שמואל בר נחמן אמר רבי יונתן: מפני מה זכו מרדכי ואסתר להעשות נס זה על ידם? מפני אשתו של שמעי אִם אביהם, שהצילה שני צדיקים מן ההריגה" (מדרש שמואל (פרשה לב, ד). שמעי בן גרא זוכה גם בכתוב לכינוי מיוחד: "רָאשׁוֹן לְכָל בֵּית יוֹסֵף" (שמו"ב יט, כא). תואר זה נותן לשמעני מקום חשוב מאוד ומגדיר את מעמדו הפוליטי. האיש מבחורים, שהיה הראש-הראשון-המנהיג של כל בני יוסף, מנהיגם של שבטי אפרים, מנשה ובנימין. חיזוק לפרשנות זו נביא מהפסוק המתאר את מעמדו של ירבעם בן נבט בממשל שלמה המלך, מעמד שכידוע היו לו משמעויות פוליטיות: "וְהָאִישׁ נִרְבָּעַם גִּבּוֹר חָלַל וְנָרָא שְׁלֹמֹה אֶת הַנְּעָר כִּי עָשָׂה מְלָאכָה הוּא וַיִּפְקֹד אֹתוֹ לְכָל סָבִל **בֵּית יוֹסֵף**" (מל"א יא, כח). אם היינו זוכים שדוד ושמעי היו כורתים ברית, שמעי היה הופך לשותף של דוד, כפי שהיו אמורים להיות יהונתן, אבנר ומיכל, ושוב היה נפתח פתח לאחדות נפלאה שמקרבת את הגאולה. לצערנו הרב, בפגישתם הראשונה של דוד ושמעי, מיד לאחר פרוץ מרד אבשלום, שמעי פגע קשה מאוד בדוד כמתואר: "וְהָיָה מִשָּׁם אִישׁ יוֹצֵא מִמִּשְׁפַּחַת בֵּית שָׁאוּל וְשָׁמוֹ שְׁמָעִי בֶן גֵּרָא יוֹצֵא וּמִקָּלָל: וַיִּסָּקֵל בְּאֲבָנִים אֶת דָּוִד וְאֶת כָּל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ דָּוִד... וְכֵן אָמַר שְׁמָעִי בְּקִלּוֹ צָא צֵא אִישׁ הַדְּמִים וְאִישׁ הַבְּלִיעַל: הָשִׁיב עֲלֶיךָ קֶזֶק כָּל דָּמֵי בֵית שָׁאוּל אֲשֶׁר מָלַכְתָּ תַּחְתָּיו וַיִּתֵּן קֶזֶק אֶת הַמְּלוּכָה בְּיַד אֲבִשְׁלוֹם בֶּן־דָּוִד וְהָיָה בְּרַעְיָה כִּי אִישׁ דָּמִים אֶתָּה" (שמו"ב טז, ה-ח). דוד לא סלח לשמעני וציווה על שלמה להורגו: "וְעַתָּה אֵל תִּנָּקְהוּ כִּי אִישׁ חָכָם אֶתָּה... וְהוֹרְדָתָ אֶת שִׁכְתוֹ בְּדָם שָׁאוּל" (מלכים א' ב, ט). חז"ל ביקרו את דוד על ציווי זה "ואמר רבי חייא בר אמי משמיה דעולא: לעולם ידור אדם במקום רבו, שכל זמן ששמעי בן גרא קיים לא נשא שלמה את בת פרעה" (ברכות ח ע"א). התוצאה: "אמר רב יהודה אמר שמואל: בשעה שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאל ונעץ קנה בים, ועלה בו שירטון, ועליו נבנה כרך גדול של רומי" (שבת נו ע"ב).

אם כך, חורבנם של בית ראשון ובית שני הם התוצאה של אי האחדות בין דוד המלך ושמעי בן גרא - הראשון לכל בית יוסף. שוב למדנו את הלך על חשיבות האחדות.

נקווה שבקרוב מאוד נקבל בשמחה את פני השבים החיים מהחטיפה הנוראה, שהיא פשע מלחמה מהסוג הנמוך ביותר. נודה לקב"ה על החזרת גופות הנרצחים והבאתם לקבר ישראל. נזכור ולא נשכח מי הם ארגוני הטרור השפלים שיש לחסלם, וכך להבטיח עתיד טוב יותר למדינת ישראל ולעולם כולו. נתפלל לנחמה משמים לכל משפחות הנופלים ונאחל רפואה שלמה לכל הפצועים.

(לשיעורי הרב יוסף כרמל ביוטיוב)

לְעִי לֹוִי זְשֵׁמַת

הרב ד"ר ג'רי האכבוים י"ח באדר ב' תשפ"ב	פרופ' ישראל אהרונים י"ד בכסלו תשפ"ג	מר משה וסרצוג כ' בתשרי תשפ"א	הרב יהושע רוזן ט"ו באדר א' תשפ"ב	הרב ישראל רוזן י"ג בחשוון תשע"ח	הרב שלמה מרזל י' באייר תשע"א
מר שמואל וגבי אסתר שמש י"ז בסיוון / כ' באב	הרב שלמה מרזל י' באייר תשע"א	הרב ראובן וחיה לאה אברמן ט' בתשרי תשע"ו / כ' בתשרי תשפ"ב	הרב ראובן וחיה לאה אברמן ט' בתשרי תשע"ו / כ' בתשרי תשפ"ב	ר' שמואל וגבי רבקה ברנדמן ט"ז בטבת תשפ"ג / ח' באייר תשפ"א	ר' שמואל וגבי רבקה ברנדמן ט"ז בטבת תשפ"ג / ח' באייר תשפ"א
הרב אשר וגבי סוזן וסרטייל ט"ז בכסלו / אלול תש"ף	ר' מאיר וגבי שרה ברכפלד (שרה - ט"ז בטבת תש"ף)	הרב שמואל כהן שבט תשפ"א	מר יצחק וגבי נעמי טרשנסקי כ"ח באדר תשפ"א / י"ד אדר ב' תשפ"ד	הרב יוסף מרדכי שמחה שטרן נלב"ע כ"א באדר א' תשע"ד	הרב יוסף מרדכי שמחה שטרן נלב"ע כ"א באדר א' תשע"ד
ר' אליהו כרמל וגבי מלכה טויער כרמל ח' באייר תשע"ו / י"א במנחם-אב תשס"ט	ר' אברהם ומרת גיטה קליין י"ח באייר / ד' באב	מר זליג וגבי שרה ונגרובסקי כ"ה בטבת תשפ"ב / י' בתמוז תשע"ד	מר זליג וגבי שרה ונגרובסקי כ"ה בטבת תשפ"ב / י' בתמוז תשע"ד	בלהה בת ישראל מרמורש א' מנחם אב תשפ"א	בלהה בת ישראל מרמורש א' מנחם אב תשפ"א
גבי ג'ולי קושיצקי י"ט באדר ב' תשפ"ב	גבי מירה קושיצקי נלב"ע כ"ב בסיוון תשפ"ג	הרב יעקב (ג'רי) פרנקל ט' בטבת תשפ"ב	מרת לאה מאיר כ"ז בניסן תשפ"ב	מר אלישע בן רבקה וגבי שושנה בת שרה	הרב נפתלי צבי יהודה בר אילן מנחם אב תשפ"ד

ארץ חמדה, ע"ר Eretz Hemdah

רח' ברוריה 2, ירושלים 91080 2 Bruriya St., Jerusalem

טל: 02-5371485 Tel: info@eretzhemdah.org WWW.ERETZHEMDAH.ORG

אמנם אנחנו באמצע סדרה על ברכות, אך השבוע היה רחש סביב שאלת השלג בשבת. אמנם תקוותם של רבים התבדתה, אך זכינו לדיונים הלכתיים אותם נעלה בפניכם.

לכאורה יש שתי סיבות להתייחס לשלג כמקצה:

א. השלג מגיע לארץ מן השמיים, אם הוא מגיע בשבת יתכן ואינו נחשב מוכן לשימוש לפני השבת.

ב. השלג נוצר בשבת ולאחר מכן יורד אלינו. האם יש כאן איסור נולד?

במסכת עירובין (מו ע"א) דנים על שאלת השימוש בגשם שירד ביום טוב (והוא הדין לשבת). מה שמטריד את הגמרא הוא שהמים יצאו מחוץ לתחום שלהם, ולכאורה יש לגשם דין של מים שהגיעו לתוך התחום ביום טוב.

בברייתא נאמר שגשם שיורד ביום טוב הוא כרגלי כל אדם. כלומר, מי הגשמים מותרים בשימוש בכל מקום בו הם נופלים. הגמרא שואלת מדוע: הרי הגשם הוא מי אוקיינוס שנתעבו בעננים והגיעו עד למקום ביבשה ושם נפלו. אם כך, מים אלו יצאו מחוץ לתחום! הגמרא מציעה להעמיד במצב בו ניתן להניח שהעבים נתקשרו עוד לפני יום טוב, מכיוון שאיסור המעבר של חפצים מחוץ לתחום הוא מדרבנן ניתן לסמוך על הספק.

אך עדיין יש בעיה – מדוע לא מגדירים את המים בעננים כמקום שביתת המים? הגמרא מציעה שתי אפשרויות: 1. כל דבר שהוא באוויר (למעלה מעשרה טפחים) נחשב מנותק ואין לו דין של "שביתה" (ולכן אין לראות בהם יציאה ממקומם, מכיוון שלא קבעו לעצמם מקום לפני יום טוב). 2. המים בלועים בענן, הם אינם ניכרים בפני עצמם, ולכן אי אפשר להגדיר אותם כ"שובתים" במקום מסוים. אבל האפשרות השנייה יוצרת בעיה גדולה יותר: אם נאמר שההלכה אינה מזהה את המים שבעננים, המשמעות תהיה שהמים הללו נוצרו בשבת (שהרי ההלכה לא זיהתה את קיומן קודם לכן!).

לכן הגמרא אומרת אחרת: לעננים ולמים שכאלה אין 'מקום שביתה', מכיוון שהם נעים כל הזמן. הגמרא ממשיכה ואומרת שאם כך הדבר נכון גם ביחס למים שבאוקיינוס, גם ביחס למי נהר ומעיין. יש כאן נקודה יסודית: הגדרת המקום של כל אדם וכל חפץ לפני שבת תלויה בכך שבשלב מסוים האדם או החפץ מגיעים למנוחה. המים שנמצאים בים, בנהר, במעיין, בעננים – אלו מים שנעים ונדים ואינם נמצאים במקום מסוים. התנועה המתמידה הזאת אינה מאפשרת לראות בהם מים שנחים במקום מסוים שהוצאתם ממקומם תהיה משמעותית מבחינה הלכתית.

מן הגמרא למדנו שלושה יסודות משמעותיים:

א. מי גשם אינם נחשבים חדשים במקומם, מכיוון שאין להם 'מקום'. אם כך, אין להם דין של מים שיצאו ממקום שביתתם.

ב. העיבוי של המים לעננים, וכן חזרתם למצב נוזלי עת הם יורדים על הארץ, אינם נחשבים הולדה של עצם חדש בשבת, ואין לאסור אותם משום נולד.

לכאורה מתוך הברור הזה של הגמרא יש לנו הכרעה לשתי השאלות:

1. אם למי הגשמים אין 'מקום' לעניין הגדרת שביתה בשבת ויום טוב, הוא הדין לשלג. אם כך, השלג אינו נאסר מחמת שיצא ממקומו בשבת.

2. אם שינוי מצב הצבירה של מים לעננים וחזרה למים אינו מגדיר את המים כנולדים בשבת, הוא הדין לשלג: שינוי מצב צבירתו ממים לשלג, וכן אם יימס משלג למים, אינו אוסר אותו בשבת.

ברם, **כבר עסקנו בעבר** בשאלת השימוש בקרח בשבת. שם השאלה הייתה הפוכה: היינו בחומו של קיץ, ושאלה השאלה אם וכיצד מותר להשתמש בקרח בשבת. מכיוון שכבר ביארנו שם את הדברים, נשוב על עיקריהם בלבד ונבאר את היחס בין הסוגיה שם וסוגיה דנן.

כאמור, הגמרא במסכת שבת (דף נא ע"ב) מביאה ברייתא האוסרת לרסק את הקרח בשבת, אך מתירה לשים את הקרח בכוס. חלקו ראשונים מדוע אסור לרסק את הקרח:

- רש"י מבאר שיצירת צורת הצבירה החדשה היא מלאכה, הוא עושה פעולה הדומה לבריאה, וזה אסור. כך גם משמע מספר התרומה. ההיתר להכניס את הקרח לכוס מים נובע מכך שהמים שנוצרו אינם ניכרים, ואם כך 'בריאתם' אינה ניכרת.
- הרמב"ם (הלכות שבת כא יד) פוסק את איסור ריסוק הקרח באמצע איסור סחיטת פירות. הר"ן (על הרי"ף דף כג ע"ב) מסיק שלפי הרמב"ם האיסור הוא משום שיש בכך דמיון לסחיטה, האסורה בשבת משום מלאכת דש. היתר ההכנסה לכוס נובע מכך שאין בכך סחיטה פעילה של הקרח.

לפי הרמב"ם והר"ן, הסוגיה שם עוסקת בריסוק פעיל של קרח. במקרה דנן השלג קופא מעצמו על ידי הקור שהקב"ה מביא לעולם. לפי רש"י מדובר על האיסור להוליד, ליצור את מצב הצבירה החדש בשבת (שם ביארנו מדוע יש בכך איסור דרבנן בלבד). לאור זאת, בשמירת שבת כהלכה (פרק טז סעיף מד) פוסק שהשלג אינו מוקצה. ובשו"ת הר צבי (טל הרים סותר סימן א) מספר הרב צבי פסח פרנק שבשבת בראש חודש אדר תשי"ז ירד שלג גדול, והורה שהשלג אינו מוקצה. (ראוי לציין שבשו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן כב חושש שלשלג יש דין של מוקצה. המגיה שם מציין שלכאורה מחלק בין גשם, שניתן לזהות גם בתור אדים, בשונה משלג, שהוא מוצק ואינו ניכר בתוך אדי העננים).

לסיום חשוב להציל מפני שגגה שעלולה לצאת מתוך דברינו: אמנם השלג אינו מוקצה, אך אסור לבנות בובות שלג או להדק כדורי שלג בשבת (שמא נרחיב את הדיבור על כך בהזדמנות אחרת). במקום צורך גדול אפשר לזרוק את השלג על אנשים ללא הידוק.

ארץ חמדה – קישור לשיעורי "מורנו" ביוטיוב

ניתן ליצור קשר עם הכותבים דרך: info@eretzhemdah.org

מתפללים לרפואתם השלימה, בתוך שאר חולי עם ישראל:				החייל, איתמר חיים בן ציפי ציפורה			
שמואל בן ברויה	ניר רפאל בן רחל ברכה	חנה בת אוריה	טל שאלון בן יפה	משה מרדכי בן זינה	משה מרדכי בן זינה	משה מרדכי בן זינה	משה מרדכי בן זינה
אוראל בן דליה	רות צפורה בת חנה	ישי בן מרים	הילל בן תמר שפרה	מיכאל אלכסנדר אברהם בן שרה מלכה	דוד בן רחל	דוד בן רחל	דוד בן רחל
מאירה בת אסתר	הילה צפנת בת שרה טובה	שלומית בת לאה	יאיר ידידיה בן מיכל בינה	משה בן רחל	חוה ראנלה בת פייגל	חוה ראנלה בת פייגל	חוה ראנלה בת פייגל
שלמה בן שלומית	עובדיה בן אסתר מלכה	נעם בן שלומית	עודד בן חיה	משה בן אסתר חיה	משה בן אסתר חיה	משה בן אסתר חיה	משה בן אסתר חיה
ר' יצחק בן בריינדל גיטה	חיים מרדכי פרץ בן אסתר מילכה	רבקה בת שרה בלה	מינדה לאה בת ליפשה	מינדה לאה בת ליפשה	מינדה לאה בת ליפשה	מינדה לאה בת ליפשה	מינדה לאה בת ליפשה

שו"ת במראה הבזק

(מתוך ח"י)

New Jersey, USA

ניו ג'רזי, ארה"ב

טבת תשע"ה

חוטי מתכת המקבעים שבר בלסת, האם הם חוצצים לענין טבילה

שאלה

אישה שברה את הלסת שלה והיא נזקקת לחוטי מתכת על מנת לקבע את הלסת. החוטים מחוברים בין שיניה וניתן לראות אותם כאשר שפתיה פתוחות, אבל למעשה הפה שלה סגור על ידי החוטים. החוטים צריכים להישאר למשך ארבעה עד שישה שבועות. האם היא יכולה לטבול כך?

תשובה

ניתן לטבול בלי להסיר את חוטי המתכת.¹

¹ מפורש בגמרא (נדה סז ע"ב) שמהתורה חציצה היא רק דבר המכסה את רוב הגוף, ומקפידים עליו להסירו. מדרבנן גזרו שגם המכסה את מיעוטו של הגוף חוצץ אם מקפידים עליו, וכן דבר המכסה את רוב הגוף חוצץ אפילו אם לא מקפידים עליו. יש לברר מה הדין כשהאישה עכשיו לא מקפידה להסיר את החציצה (ואדרבה מקפידה להשאיר אותה במקומה), אבל לאחר זמן תקפיד להסיר אותה. התוספתא במסכת נדה (ו, ה) אומרת ששירים ונזמים וקטלאות וטבעות חוצצים כשהם 'אוצין' ולא כשהם רפויים. ופירשו הראב"ד בבעלי הנפש (שער הטבילה עמוד צג) והרשב"א (תורת הבית הקצר בית ז שער ז) שבכל אלו מקפידה האישה לפעמים להסירם, כגון בשעת לישנה. וגם הרא"ש הביא דברי הראב"ד בהלכות נדה שלו (סימן כו). אבל באמת אין זה דומה למקרה שבשאלה, שכאן בשום מצב לא תרצה האישה להסיר את החציצה עד הזמן שקבעו הרופאים, מה שאין כן בטבעת, שאילו הייתה לשה עכשיו, הייתה מקפידה להסיר אותה. וכן פסק הגר"מ פיינשטיין (אגרות משה יו"ד חלק א סימן צז), שתפירות שבתוך הפה אינן חוצצות מטעם זה, ועיקר טעמו הוא משום שלא מסתבר לומר שצריכה לא להקפיד לעולם. ובטהרת הבית (חלק ג עמוד סה) הביא שכן דעת רוב האחרונים. אמנם במקום אחר (יו"ד חלק ב סימן פז) פסק הגר"מ פיינשטיין שהתפירות חוצצות, וצ"ע. ואולי יש ליישב ששם דיבר במקרה שכבר הגיע הזמן להסיר את התפירות, ואז ודאי האישה מקפידה להסיר אותן.

הדין שבשאלה דומה יותר לדין המופיע במשנה במסכת מקוואות (ט, א-ב), שרטייה שעל גבי המכה חוצצת. לכאורה צ"ע בזה, שהרי רוצים שהרטייה תישאר על המכה כדי להגן עליה. הצמח צדק (לובאוויטש, יו"ד סימן קנח ס"ק ה) תירץ שכיוון שלאחר זמן מסירים את הרטייה, היא חוצצת. אבל הכתב סופר (יו"ד סימן צא) דחה את דבריו, ופירש שהטעם הוא משום שלפעמים מסירים את הרטייה גם עכשיו כדי לראות אם נרפאה המכה או כדי לתקן את הרטייה. ונראה שיש להוסיף שרטייה אינה קבועה כל כך, שבדרך כלל היא זזה קצת, וגם אין זמן קבוע שתישאר על המכה.

האבני נזר (יו"ד סימן רנג וסימן רנה) כתב שרק דבר שיישאר לפרק זמן כמו השיעור של קשר של קיימא בהלכות שבת נחשב אינו מקפיד לענין חציצה. אלא כיוון שדין חציצה על מיעוט המקפיד הוא רק דין דרבנן, אפשר לסמוך על שיטת רבנו ירוחם (נתיב יב חלק יד) שקשר של קיימא הוא מה שעומד לשישה חודשים. לפי דבריו, במקרה שלנו שהחוטים נשארים הרבה פחות מכך, אי אפשר להקל. אבל גם החלקת יואב (חלק א יו"ד סימן ל), שגם הוא קיבל את ההשוואה לדיני קושר בשבת, כתב שכיוון שמיעוט המקפיד אינו חוצץ אלא מדרבנן, מספיק אם יישאר כשיעור של קשר של קיימא דרבנן, שהוא רק שבוע. לפי דבריו אפשר להקל במקרה שלפנינו; וכיוון שמדובר בדין דרבנן, אפשר לסמוך להקל במקום חשש ביטול פרייה ורבייה או מצוות עונה. ואמנם יש שפסקו שאפשר להקל רק כשהדבר אמור להישאר לפחות חודש, ראו נשמת אברהם (יו"ד סימן קצח עמ' רלו) בשם הגרש"ז אויערבאך, אך במקרה המתואר בשאלה, החוטים אמורים להישאר כחודש ואף יותר. צד נוסף להקל הוא שמדובר בחציצה שנמצאת בתוך הפה, שהוא בית הסתרים. אמנם בית הסתרים צריך גם הוא שיהיה ראוי לביאת מים (ראו נדה סו ע"ב), אבל כיוון שיש מהראשונים שסוברים שמדובר בדין דרבנן (ראו ריטב"א קידושין כה ע"א), הפוסקים הקלו בו יותר במקום של ספק או של מחלוקת, ראו אבני נזר (יו"ד סימן רס) ודובב מישרים (חלק א סימן פד). עוד בענין חציצה שהאישה רוצה בקיומה, ראו לעיל תשובות מת-מט.

בשם צוות המשיבים ובברכת התורה,

הרב משה ארנרייך הרב יוסף כרמל
ראשי הכולל

חברי הועדה המייעצת:

הרב זלמן נחמיה גולדברג
הרב נחום אליעזר רבינוביץ

יועצים מדעיים:

הרב פר' אברהם שטינברג
הרב פר' דרור פיקסלר
הרב פר' נתן קלר

ארץ חמדה – קישור לשו"ת במראה הבזק באתר

ניתן ליצור קשר עם הכותבים דרך: info@eretzhemdah.org

לע"נ שלמה דוד בן זלמן ושרה אבנית ז"ל נלב"ע סיון תשע"ט	לע"נ רבי יעקב ז"ל בן אברהם ועיישה וחנה בת יעיש ושמחה סג לע"נ הנופלים במערכה על הגנת המולדת הי"ד	לע"נ גב' לורין הופמן ז"ל	לע"נ חיים משה בן קוקה יהודית כהן ז"ל נלב"ע ז' בתשרי תשע"ה	לע"נ סוזי בת עליזה כהן ז"ל נלב"ע כ"ד בחשוון תשע"ח
--	---	--------------------------------	--	--